

Z právní praxe.

Haraburdí na půdách.

1. Nařízením ze dne 9. července 1941, Rgbl. I, str. 377 ze dne 14. VII. 1941, uveřejněným v č. 33 ze dne 18. července 1941 Věstníku Rprot. bylo zavedeno říšské právo o protiletectké ochraně v Protektorátu Čechy a Morava. Jednotlivé předpisy, které byly pro oblast Protektorátu zavedeny, jsou otiskeny v č. 33 Věstníku Rprot. Tím byly zrušeny všechny předpisy před tím v tomto oboru platné.

S hlediska otázky v nadpisu uvedené nás zajímá »Třetí prováděcí nařízení k zákonu o protiletectké ochraně«, otiskené na str. 55 cit. přílohy. Rozlišuje se v něm

A. mezi budovami, které jsou zřízeny v uzavřeném stavebním systému, a nebo budovami sice v polouzavřeném stavebním systému, avšak o domech s více než 2 poschodími, nebo skupinami domů přes 75 m délky, anebo se vzájemným odstupem mezi skupinami domů menším než 5 m, anebo budovami v uzavřeném stavebním systému o větší ploše než 1000 m², anebo ostatními budovami, je-li to nařízeno »místním policejním správcem z důvodů protiletectké ochrany« a mezi

B. budovami, nespádajícími pod A., tedy prakticky nejčastěji buď v otevřeném stavebním systému anebo v polouzavřeném stavebním systému (vilové čtvrti), jestliže skupiny domů nemají více než 2 poschodí, nebo délka skupin domů nepřesahuje 75 m, nebo vzájemný odstup mezi budovami je menší než 5 m.

Jenom pro budovy zmíněné ve skupině A. platí, že »v oněch částech budov, které jsou při leteckých útocích vystaveny ve zvláštní míře nebezpečí požáru« (§ 3 odst. 1 je vy počítává: půdy, kolny, dílny, ochranné stříšky atd.) *jest zakázáno:*

a) *uschovávatí haraburdí.* Důležitá je definice § 3 odst. 2: »Haraburdím jsou hořlavé nebo neshladné předměty, které jsou pro majitele trvale

postradatelné anebo mají pro něj podle obecného nazírání malou hodnotu«. Bude to patrně jen zřídka kdy nábytek, zejména užívá-li se ho na půdě k uschování věcí a nebudou to také takové předměty, které nepřekážejí rozhledu na půdě a nejsou hořlavé, což jest důležitá odchylka od dřívější zákonné úpravy;

b) nadměrné a požární bezpečnosti odporující *hromadění spotřebních předmětů* (podle definice § 3 odst. 3 jsou to takové věci, které přesahují očekávanou spotřebu v dohledné době, v krajním případě během 1 roku a podporují rozšiřování ohně anebo stěžují hašení);

c) ukládání *užitkových předmětů jinde umístitelných nebo těžce pohyblivých* (definice je v § 3 odst. 4).

Pokud jde o předměty nepostižené zákazem, mohou nyní býti na půdách i v ostatních částech budov, které jsou při leteckém útoku vystaveny ve zvláštní míře nebezpečí požáru, umístovány a uskladňovány, jestliže nestěžují »přehlednost místnosti a přístup k nim. Snadno zápalný materiál buď tak zabalen nebo svázan do otepi, aby mohl býti rychle odstraněn« (§ 4). To se tedy týká zejména sena, slámy a pod., pokud toto nespadá pod haraburdí (§ 3 odst. 2), nýbrž pod *spotřební předměty* na dohlednou dobu (§ 3 odst. 3).

Podle § 6 může místní policejní správce připustiti v jednotlivých případech výjimky z ustanovení tohoto nařízení, kdyby jejich provedení očividně vedlo k překročení, která je ve značném nepoměru k nebezpečí pro veřejnost.

Podle § 2 odst. 2 č. 4 může sice místní policejní správce použití třetího prováděcího nařízení vztáhnouti

všeobecným nařízením i na budovy, na které se také nařízení samo o sobě nevztahuje, nemůže však v žádném případě změnit definice pojmu *haraburdí, spotřebních předmětů a jině umístitelných anebo těžce pohyblivých předmětů*, jak je vykládá § 3 odst. 2 až 4.

Důležité jest ještě podotknouti, že podle § 21 prvního prováděcího nařízení k zákonu o protiletectvé obraně (str. 9—25 příl. k č. 33 Věstníku Rprot.) bude *místním policejním úřadem* policejní úřad protektorátní, kdežto opravné prostředky (stížnost do 14 dnů, podaná buď u místního policejního úřadu anebo v téže lhůtě u druhé stolice, t. j. u Oberlandratu) budou rozhodovány jako druhou stolicí nikoliv úřadem protektorátním, nýbrž podle § 7 č. 12 nař. uveřejněného ve Věstníku Rprot. č. 33 str. 339—346 vždycky *Oberlandratem*.

2. Otázkou jest, zda-li některý úřad by mohl naříditi odchylky nikoliv ve prospěch držitelů ohrožených částí domu, jak je podle cit. předpisů o protiletectvé obraně oprávněn, nýbrž zda je může zostrítiti i přísněji, než byly vykládány v cit. předpisech. První možnost jest patrně dána požárním řádem (zák. č. 48/1876 z. z. v Čechách, č. 35/1873 z. z. na Moravě). Sankce proti neuposlechnutí je ovšem mizivě nepatrná, na rozdíl od úpravy podle říšského práva protiletectvé ochrany.

Jinou takovou možností by mohl býti zákon č. 125/27 o organizaci politické správy, jehož je v poslední době s oblibou užíváno v případech, kde se potřebuje široká blanketní norma (pojmy »pořádek, klid, bezpečnost a veřejná mravnost« a pojmy »bdít a odvracet v tom směru všeliká nebezpečnost i odstraňovati nastalé poruchy«). Trestní sankce jest zde již poněkud citelnější, než podle požárního řádu.

Exekuce pro říšské daně před našimi soudy.

Otázka vykonatelnosti exekučních titulů z území Velkoněmecké říše v Protektorátu Čechy a Morava byla upravena nařízením k jednotné úpravě vykonatelnosti exekučních titulů z různých právních oblastí Velkoněmecké říše ze dne 16. ledna 1940, Říš. zák. I, str. 176. Toto nařízení přiznalo vykonatelnost v nejširší míře všem exekučním titulům říšským i na území platnosti našeho exekučního řádu, avšak s jednou výjimkou, na kterou se toto nařízení nevztahuje, totiž s výjimkou exekučních titulů *daňových* (§ 11 cit. nař.).

Jest tedy otázka, může-li náš soud povolit exekuci ve prospěch říšského finančního úřadu, jejímž exekučním titulem jest výkaz daňových nedoplatků tohoto úřadu. Tato otázka totiž není bez praktické důležitosti a zhusta přichází i před našimi soudy, na př. jde-li o daně vyměřené říšskými úřady protektorátním příslušníkům z jejich majetku nalézajícího se v Říši, nebo jde-li o vymáhání židovské dávky z majetku (zavedené v Říši nařízením ze dne 21. listopadu 1938, Říš. zák. I, str. 1638) na Židovi, který se nalézá toho času v Protektorátě. Tu může nastati pochybnost, je-li možno exekuci vzhledem k citovanému § 11 nař. z 16. ledna 1940 povolit.

Exekuce přípustná jest. Pro odpověď, podle kterých předpisů pak má býti povolena, jest nutno lišiti, zdali jde o daně staré, t. j. daně, které se vztahují na dobu do 15. března 1939, nebo o daně nové, t. j. které se vztahují na dobu po 15. březnu 1939.

Jde-li o daně staré, jest možno exekuci povolit na základě ustanovení smlouvy mezi Německou říší a býv. Československou republikou

o právní ochraně a právní pomoci ve věcech daňových ze dne 31. prosince 1921, č. 118 Sb. z. a n. z r. 1923.

Daněmi ve smyslu této smlouvy jsou veškeré dávky, které jsou v Německé říši vybírány pro říši a země, v Protektorátu pak pouze pro Protektorát. Za daně se pokládají i všechny přirážky a příspěvky, které se mají vybíratí současně s daněmi na účet jiných veřejnoprávních svazků. Za daně se však nepokládají a na ně se smlouva nevztahuje a nepřiznává jim tedy vykonatelnost, cla a spotřební dávky. Při tom však smlouva v článku I. zdůrazňuje, že daň z obratu a přepychovou nelze v tomto smyslu pokládati za spotřební dávku a tyto daně tudíž ustanovením smlouvy podléhají a jejich vykonatelné nedoplatky jsou u nás, za splnění dalších předpokladů, exekucními tituly.*)

Pravoplatná opatření říšských finančních úřadů (stejně jako naopak protektorátních úřadů v Říši) jsou u nás uznána za exekucní tituly. Vykonaají se k návrhu nejvyššího říšského finančního správního úřadu adresovanému nejvyššímu finančnímu úřadu Protektorátu. Exekucní titul musí však býti opatřen prohlášením o vykonatelnosti. Exekuce pak může býti provedena nejenom cestou exekuce berní, návrž i cestou exekuce soudní, a to jakýmkoli exekucním prostředkem. Přípustna je i exekuce k zajištění a vymáhající úřad může i žádati za užití určitého exekucního prostředku (čl. XI, XII, XIII cit. doh.).

Jde-li o daně nové, jest exekuce k jejich vydobytí rovněž přípustnou a uznání a vykonatelnost takového exekucního titulu se opírá o ustanovení nařízení o styku v právní po-

moci ve věcech daňových v poměru k Protektorátu Čechy a Morava ze dne 18. února 1942, Věst. ř. prot. str. 48. Rovněž pod ustanovení tohoto nařízení spadají veškeré daně s výjimkou cel a spotřebních dávek. Avšak i zde se daň z obratu nepokládá za spotřební dávku (§ 1 cit. nař.).

Vykonatelná opatření (rozhodnutí, usnesení, nařízení), jakož i vykonatelné výkazy nedoplatků jsou u nás exekucními tituly a jest je k návrhu dožadujícího soudu vykonati. Podmínkou opět jest, že jsou opatřeny prohlášením o vykonatelnosti. Výkon se provede buď cestou politické nebo soudní exekuce, a to kterýmkoli přípustným exekucním prostředkem (§ 6 cit. nař.). Poměr říšské marky a koruny se určuje v poměru 1 : 10 (§ 6 cit. nař.).

Tu však nastává v praxi další sporná a důležitá otázka. Přihlásí-li totiž vymáhající úřad vymáhanou pohledávku v rozvrhovém řízení v přednostním pořadí bude soud stát před otázkou, může-li této daňové pohledávce přiznati přednostní pořadí čili nic.

Rozhodujícím předpisem říšského daňového práva jest Reichsabgabenordnung ze dne 22. května 1931. Říš. zák. I, str. 161, který sám ustanoví o pořadí vymáhaných daní v rozvrhovém řízení nemá a který pokud jde o exekuci do nemovitého jmění odkazuje v § 372 na předpisy platné pro soudní exekuci. Tímto předpisem jest především zákon o vnucené dražbě a vnucené správě ze dne 24. března 1897, Říš. zák. I, 1898, str. 713, který v § 10 pod č. 3 přiznává veřejným břemenům váznoucím na pozemku přednostní pořadí za náklady (č. 1) a za zadrželou mzdou (č. 2).

Všechny tyto předpisy, jak daňového tak i exekucního práva, však neplatí u nás a pro naše soudy a

*) Ke smlouvě č. 118 1923 Sb. z. a n. srv. výnos ministerstva financí ze dne 6. listopadu 1925, č. 85.142 25.

otázku pořadí bude nutno tedy řešiti výlučně s hlediska u nás platného práva, to jest čl. III. uvoz. zák. k ex. ř. a § 216, č. 2 ex. ř. § 216 č. 2 ex. ř. pak přiznává přednostní pořadí pouze těm veřejným daním a dávkám, kterým podle platných předpisů přísluší. Jelikož pak říšské daňové a exekuční předpisy u nás, jak bylo výše řečeno, neplatí, nelze je pokládati za platné předpisy ve smyslu § 216, č. 2 ex. ř. a nebude pak možno v rozvrhu přiznat vymáhané říšské daňové pohledávce přednostní pořadí, nýbrž bude ji uspokojiti v pořadí běžném.

Jindřich Procházka.

Ještě zánik daňové povinnosti.

(Domovní daň při ideálním spoluvlastnictví.)

K názoru Voborníkovu, registrovanému v Pužmanově článku na str. 109 tohoto ročníku Právní praxe se dovídáme, že právě v těchto dnech se obíral nejvyšší správní soud ve dvou případech stejnou otázkou a dospěl k výsledku opačnému, než Voborník. V nálezech ze dne 16. března 1942 č. 794/40 a č. 1836/40 vyslovil nejvyšší správní soud, že změnou v osobách spoluvlastníků nenastává zánik daňové povinnosti k dani domovní, změní-li se pouze jeden ze spoluvlastníků budovy.

Nejvyšší správní soud v odůvodnění uvedl:

»Stížnosti vytýkají naříkaným rozhodnutím nezákonnost; poukazujíce na ustanovení §§ 119 a 261 zák. o př. d. uvádějí, že z těchto ustanovení po názoru stěžovatelů plyne, že při domovní dani předepsané z domu, který se nachází ve spoluvlastnictví dvou nebo více osob, zákon uznává jednotlivé spoluvlastníky za subjekty domovní daně a že „ustanovení prov. nař. k § 119 odst. 1 a 2“, pokud se jím prohlašuje, že spoluvlastníci budovy tvoří dohromady jeden daňový subjekt, nemá v zájmu opory.

Nejvyšší správní soud nemohl přisvědčiti stanovisku stížnostmi hájenému.

Podle § 119 odst. 1 zák. o př. d. domovní daní je povinen vlastník nebo trvalý uživatel budovy. V odst. 3 tohoto paragrafu se stanoví, že při dílčím vlastnictví stihá daňová povinnost každého vlastníka dílu domu samostatně, předpokládajíc, že počátkem účinnosti tohoto zákona rozdělení domu tu již bylo a že činily díly domu také zvláštní knihovni tělesa. V § 261, odst. 1 cit. zák. ve znění zák. č. 226/1936 Sb. se pak praví: Náležel-li u výnosových daní výtěžek předmětu, tvořící základ daně, několika osobám, vyměří se daň s přírážkami jednotně a předepíše se... u domovní daně všem spoluvlastníkům k rukám onoho z nich, kterého vyměřovací úřadu k tomu cíli označili, jinak kterémukoliv z nich. Podle druhého odstavce téhož paragrafu vyměřovací úřad na žádost oznámí zmocněnci spoluvlastníků, kolik připadá poměrně z úhrnné daně s přírážkami na jednotlivce na ten onen berní rok.

Z těchto ustanovení plyne, že, je-li budova ve spoluvlastnictví několika osob, nejsou jednotliví spoluvlastníci budovy samostatným subjektem domovní daně co do poměrné kvoty připadající na jejich ideální podíl, nýbrž subjektem daně jsou dohromady všichni spoluvlastníci, jimž se daň proto jednotně vyměří a společně všem předepíše. Jen při dílčím vlastnictví budovy jsou jednotliví spoluvlastníci reálních dílů domu za podmínek v § 119, odst. 3 cit. zák. dále uvedených samostatnými subjekty daně domovní.

Ustanovení § 119 zák. o př. d., tedy i ustanovení jeho 3. odst. týká se právě subjektivní daňové povinnosti a nikoliv povinnosti objektivní, jak za to mají stížnosti. Také z ustanovení § 261, odst. 1 cit. zák. o tom, že spoluvlastníkům budovy se daň vyměří jednotně a předepíše se společně všem spoluvlastníkům, je patrné, že se tím stanoví, kdo je subjektem daně, že totiž subjektem daně jsou neděleně všichni spoluvlastníci dohromady. Tvrzení stížnosti, že sama finanční správa ve věci daně z domů ve spoluvlastnictví se nalézajících neadresuje své výzvy, ani nepředpisuje daň onomu neexistujícímu, pomyslnému objektu, nýbrž jednomu ze spoluvlastníků jako zástupci spoluvlastníků-spoluobjektů daně domovní, není ničím doloženo a odporovalo by znění § 261, odst. 1 a 2 zák. o př. d.

Bezodůvodná je i námitka stížnosti, že takový „umělý“ subjekt, který mají tvořiti spoluvlastníci domu, právně vůbec neexistuje a nemůže býti ani nositelem práv nebo závazků. Neboť nejsou-li jednotliví spoluvlastníci domu samostatnými subjek-

ty domovní daně a vyměřuje a předepíše-li se daň jednotně všem spoluvlastníkům, pak pro daňové účely tu neexistuje takový subjekt.

Stanoví-li tedy odst. 2 prov. nař. č. 15/1937 Sb. „K § 119, odst. 1 a 2“ zák. o př. d. ve znění zák. č. 226/1936 Sb., že „spoluvlastníci budovy (manželé, společnost majetková) tvoří dohromady jeden daňový subjekt (§ 119, odst. 3 a contrario)“, neshledal soud, že toto ustanovení odporuje zákonu, jak se stížností snaží dovodit.

Tvoří-li podle toho, co svrchu uvedeno, spoluvlastníci budovy dohromady jeden subjekt daně domovní, pak nenastává s hlediska ustanovení části druhé čl. 1 odst. 3 zák. o př. d. ve znění zák. č. 226/1936 Sb. zánik daňové povinnosti tím, že jen jeden spoluvlastník budovy zemřel, a nelze proto na tento případ použití předpisu, obsaženého v této normě, o odpisu dvanáctin daně.«

Osvobození opětovných knihovních zápisů od poplatku vkladního.

Poplatkový zákon poskytuje osvobození od poplatku vkladního z opětovných zápisů věcných práv v pozemkové knize již zapsaných především v případech uvedených v saz. pol. 102/45 D cc), dd).

1. Opětovné zápisy věcných práv v řízení soudním anebo podle zvláštních předpisů.

V řízení sporném nebo exekučním jest osvobozen opětovný zápis téhož práva ve prospěch téže osoby.

Předpokladem pro osvobození podle saz. položky D cc) jest, že se zapisuje opětovně totéž právo na témž předmětu pozemkové knihy (Budw. F 11.681/18).

Zápis zástavního práva pro věřitele na knihovni pohledávce dlužníkově (§ 320 ex. ř.) a pak z moci úřední provedený převod pohledávky dlužníkovy na věřitele (§ 324 ex. ř.) neobsahují totožné právo. Popl. vkladní se zaplatí dvakrát (Budw. 2320/1904).

Okolnost, že opětovně zapisované právo částečně zaniklo již před novým zápisem, osvobození nepřekáží.

Obnovení zápisu po uplynutí doby. Má-li býti podle platných předpisů určitý zápis po uplynutí určité doby obnoven, je takový opětovný zápis osvobozen od poplatku tehdy, nemá-li být zároveň zapsána změna v osobě oprávněného.

Podmínka totožnosti práva není splněna, je-li právní titul původního a nově zapisovaného práva různý. Bylo-li pro úvěrovou kauci vloženo právo zástavní na jedné nemovitosti dlužníkově a podle exekučního usnesení se vkládá na jinou nemovitost téhož dlužníka právo zástavní pro směnečnou pohledávku vzniklou v rámci tohoto úvěru, není takový vklad zástavního práva od popl. osvobozen (Budw. F 10.780/1915 a 11.344/1916).

Bylo-li zapsáno právo zástavní pro pohledávku z dlužního úpisu a později se zapisuje vklad exekučního práva zástavního pro menší částku podle směnečného platebního příkazu, byť i tato menší částka byla částí větší původní pohledávky, přece jde o dvě různá zástavní práva; věřitel mohl proti dlužníku uplatnit své právo jak na základě dlužního úpisu, tak i směnky. Druhému zápisu proto osvobození podle sp. 102/45 D cc) nenáleží (Boh. F 9215/1938).

Podobně zapíše-li se zástavní právo pro tutéž pohledávku na základě dvou různých listin na téže realitě dvakrát, musí býti zapraven poplatek vkladní dvakrát (Budw. F 6234/1908).

Podle zvláštních předpisů jsou osvobozeny od poplatků zejména:

zápisy potřebné ke zrušení simultanního ručení nemovitostí, z nichž některé leží v Protektorátě a jiné v Německé říši, při úpravě veřejných knih převzatých od německých soudů (§ 12 vl. n. a. ř. č. 84/41 Sb.).

Při zápisech práv nutných z důvodu změny hranic může dále přiházeti v úvahu vl. nař. č. 5/1939 Sb.

2. Opětovné zápisy věcných práv na základě prohlášení stran.

Podle saz. pol. 102/45 D dd) jest od vkladního popl. osvobozeno rozšíření hypoteky, převod zástavního práva, omezení práva na díl věci a zrušení simultanního ručení.

Osvobození toto nastává jen tehdy, když v době opětovného zápisu zástavního práva ještě nezaniklo zástavní právo za tutéž pohledávku (Budw. F 11.681/1918). Osvobození podle uvedeného ustanovení však nevadí, jestliže zapisované právo částečně zaniklo.

Rozšíření hypoteky. Opětovný vklad práva zástavního pro tutéž pohledávku téhož věřitele na další nemovitosti jest osvobozen od poplatku vkladního bez rozdílu, děje-li se v knihách téhož úřadu nebo úřadů jiných. Osvobození to platí i tehdy, když další nemovitosti, na které se právo zapisuje, náležejí jiné osobě než dlužníkovi (Budw. F 10.781/1915, Boh. F 8241/1936). Vklad je osvobozen i tenkrát, zapisuje-li se zástavní právo na další ideální díly nemovitosti (Boh. F 8575/1937).

Jestliže vlastník polovice nemovitosti, na které vážne zástavní právo, nabude druhou polovici nemovitosti a rozšíří na ni zástavní právo za týž dluh, jest zápis téhož práva na druhou polovici osvobozen od poplatku (Budw. F 10.817/1915).

Předpokladem osvobození je zde rovněž totožnost zapisovaného práva.

Vklad nebo záznam zástavního práva na základě různých titulů a podle různých listin (jednou na základě dlužního úpisu, podruhé na základě směnky) podléhá poplatku dvakrát.

Předpoklad totožnosti zapisovaného práva není splněn, převezme-li někdo cizí knihovní dluh k zaplacení a uzná-li jej jako zápůjčku, která mu byla poskytnuta, a svolí k zápisu zástavního práva na vlastních realitách; tomuto zápisu osvobození podle sp. 102/45 D dd), tudíž nenáleží (Budw. F 9169/1912). Osvobození také neplatí, když rozšíření neposkytuje původní dlužník (B. 9406/1913).

Rovněž není osvobozen zápis postoupené pohledávky na dalších realitách pro cesionáře (Budw. F 10.036/1914).

Převod zástavního práva s jedné nemovitosti na druhou nemovitost téhož vlastníka. Při změně hypoteky, t. j. když se jedna nemovitost ze zástavy propouští a zástavní právo se zapisuje současně na nemovitost druhou, zákon poskytuje osvobození jen tehdy, patří-li obě nemovitosti témuž vlastníkovi. V tom případě se tedy neplatí poplatek vkladní vůbec, neboť výmaz zástavního práva je osvobozen od poplatku podle sp. 102/45 D aa) p. z. a opětovný zápis téhož zástavního práva na druhou nemovitost téhož dlužníka je osvobozen podle písm. D dd).

Osvobození by však neplatilo, kdyby se právo zástavní zapsané na nemovitosti jednoho vlastníka vymazovalo a převádělo na jinou nemovitost druhého vlastníka.

Zákon nepožaduje totožnost vlastníka nemovitosti při pouhém rozšíření zástavy, t. j. tehdy, když původní nemovitosti zůstávají dále v zástavě (Boh. F 8241/1936).

(Listina o rozšíření hypotéky pro pohledávku, která jest již knihovně zajištěna na jiných nemovitostech, podléhá však poplatku podle saz. pol. 116/61 popl. zák. — dle stup. II. — v každém případě.)

Omezení práva zapsaného. Vážne-li na celé nemovitosti zástavní právo, které se později omezí

jen na díl (nebo několik dílů) téže nemovitosti, je zápis potřebný k omezení zapsaného práva na díl téže věci osvobozen od poplatku.

Tento případ může nastati zvláště při prodeji určitého dílu nemovitosti, na které vážne zástavní právo, tehdy, je-li třeba nemovitost bez břemen odepsati z knihovní vložky a ponechá-li se zástavní právo jen na zbývajícím dílu nemovitosti. O omezení práva samotného čili o výmaz části zástavního práva zde nejde; ten by byl osvobozen od poplatku dle sp. 102/45 D, písm. aa).

Zrušení simultanního ručení. Od poplatku vkladního jest osvobozen dále knihovní zápis, kterým se zapisuje do pozemkové knihy rozdělení ručení za právo, zapsané na několika nemovitých věcech, na jednotlivé z těchto věcí.

[Proti předcházejícímu omezení zapsaného práva na díl téže zatížené nemovitosti, je tu rozdíl ten, že zde se osvobozuje zápis, kterým se omezuje zapsané právo na jednu věc z několika společně zatížených. Jde tu tedy o propuštění ze zástavy jedné nemovitosti, kdežto na jiné (nebo jiných) nemovitostech, které byly společně zatíženy, břemeno zůstává.]

Toto osvobození platí zejména tehdy, je-li zástavní právo zapsáno společně na několika nemovitostech ve více knihovních vložkách a propouštějí-li se nemovitosti v některých vložkách ze společného zástavního práva, které zůstává váznouti ve zbývajících vložkách (vložce).

Zrušení simultanního ručení nastává také knihovními zápisy podle § 222, odst. 4 exek. řádu. Tyto zápisy se dějí proto, aby náhradní nároky těch oprávněných, kteří následují po simultanním zástavním věřiteli, uspokojeném z nejvyššího podání za nemovitost, byly zajištěny zástavním právem na spoluzavázaných nemovitostech, které nebyly vydraže-

ny. Těmto zápisům náleží osvobození podle sp. 102/45 D dd). (Výn. min. fin. z 15. května 1899, č. 26.561, popl. př. č. 10 z r. 1899.)

Oddělení části nemovitostí do nové vložky.

Založí-li se nová knihovní vložka pro oddělovanou část nemovitosti zapsané ve veřejných knihách a do nové vložky se zapíše všechna práva, zapsaná na nemovitosti, a to zástavní práva jako simultanní hypotéky, jsou tyto zápisy prosty poplatků podle § 1 zák. z 6. února 1869, č. 18 ř. z.

3. Zápisy knihovních poznámek a zástavních práv pro tytéž pohledávky.

Podobně jako pro opětovné zápisy zástavních práv náležejí poplatkové úlevy také zápisům zástavních práv následujícím po zápisu poznámek a naopak.

Knihovní poznámky v nucené správě a zahájení dražebního řízení (§ 18 c. nař. z 15. září 1915, č. 279 ř. z.).

a) Bylo-li již pro určitou pohledávku vloženo zástavní právo na nemovitosti postižené exekucí nebo jiné a byl-li poplatek z tohoto vkladu zaplacen (anebo nebyl-li zaplacen ze zákonného důvodu), jsou knihovní poznámky v nucené správě a zahájení dražebního řízení od poplatku osvobozeny.

[Podle nálezu býv. správ. soud. dv. Budw. F 9707/13 byla osvobozena od poplatku (podle § 9 cís. nař. 305/1897 ř. z. — platného před § 18 c. nař. 279/15 ř. z.) poznámka nucené dražby k vymožení pohledávky, knihovně váznoucí pro zůstavitele, zapsaná na žádost přihlášených dědiců, nikoliv však zápis poznámky pro dědice, Budw. F 6254/1908.]

Osvobození platí i tehdy, když poplatek vkladní ze zápisu zástavního práva nebyl zaplacen proto, že byly povoleny úlevy konversní nebo po-

dle sp. 102/45 D ff) p. z. (Budw. F 4625/1906, 6352/1908, 7577/1910).

Podle praxe i judikatury je osvobozena poznámka vnučené správy nebo dražby jen tehdy, jestliže do t y č n á pohledávka, pro kterou se má zapsat poznámka, byla již hypotekárně zajištěna. Proto se osvobození od poplatku podle § 18 nař. 279/1915 ř. z., nevztahuje

na zápis poznámky zahájení dražebního řízení na základě směnečného platebního příkazu, třebaže pro téhož věřitele bylo zapsáno již zástavní právo podle listiny o kauční hypotéce (nález Boh. F 6375/1932, 3702/1927).

na zápis poznámky zahájení dražebního řízení pro dlužné úroky a správní poplatek, když číselná výše těchto nároků nebyla ještě knihovně zajištěna a poplatek z tohoto zápisu nebyl zaplacen, byť i bylo zapsáno zástavní právo pro pohledávku s vedlejšími závazky do určité okrouhlé částky (nález Boh. F 8742/1937, Budw. F 9177, 9329/1912, 9811/1913, 10.969/1915, 11.801/1918), ani

podle nálezu Budw. F 8313/1911 neplatí osvobození pro poznámku vnučené dražby, kterou vymohl cessionář pohledávky, aniž si vymohl knihovní převod pohledávky.

b) Zápis poznámky vnučené správy nebo dražby pro pohledávku dosud knihovně nezajištěnou podléhá polovičnímu poplatku, tedy $\frac{1}{2}\%$ z hodnoty pohledávky s přísl. vedlejšími závazky.

Zapisuje-li se později pro tutéž

pohledávku právo zástavní, započte se do poplatku vkladního (=1%ního) z tohoto vkladu, dříve zapravený poplatek z poznámky vnučené správy nebo dražby (z takového dodatečného zápisu se tedy doplatí rozdíl do 1%).

c) Zapisuje-li se poznámka vnučené správy nebo dražby pro tutéž pohledávku, pro kterou už některá z uvedených poznámek byla zapsána a dosud nebyla vymazána, započte se poplatek zapravený ze zápisu první poznámky do poplatku ze zápisu druhé poznámky (z druhé poznámky se tedy zaplatí jen 1% poplatek z rozdílu pohledávek nebo příslušenství, pokud nejsou stejné výše).

Z á p i s z á s t a v n í h o p r á v a v p o ř a d í p o z n á m k y (čl. VII. zák. ze 16. července 1931, č. 120 Sb. v úpravě zák. z 21. prosince 1935, č. 255 Sb.). Zapisuje-li se dodatečně zástavní právo na nemovitosti, na které byla zapsána poznámka pořadí pro zamýšlené zadlužení a tato poznámka nebyla dosud vymazána, započte se poplatek zapravený z poznámky pořadí ($\frac{1}{4}\%$) do poplatku z vkladu zástavního práva (1%).

Z á p i s p o z n á m k y v y k o n a t e l n o s t i n e n í o p ě t o v n ý m z á p i s e m p r á v a j i ž v á z n o u c í h o (ve smyslu saz. pol. 102/45 D cc), neboť není vůbec »zápisem k nabytí věcných práv«, ve smyslu saz. pol. 102/45 B a proto nepodléhá vůbec vkladnímu poplatku. (V. m. f. z 15. dubna 1908, č. 19.150, popl. příl. k Věst. min. fin. č. 5 z r. 1908.) Josef Boura.

Autoři článků v tomto čísle:

Vrchní min. komisař v Praze Dr. Oldřich Půlpán, sekretář Nejv. soudu v Brně Dr. František Bauer, rada Nejv. soudu v Brně Dr. František Poláček, univ. prof. v Praze Dr. Bohuš Tomša, taj. pojišť. Dr. Ferdinand Břežanský, s. rada v Chrušticích Dr. Jaroslav Zettl, soudce kraj. soudu obch. v Praze Dr. Václav Sedláček, s. auskultant v Praze Dr. Jindřich Procházka, vrch. komisař min. fin. Josef Boura.